

Jeg vil endnu tillade mig at bemærke, at der i det nævnte Valgbrevsudvalg som sædvanlig var Medlemmer fra alle Sider, og at Mænd, som nærmest maa regnes til det ærede Medlems Meningskæller, nemlig L. C. Larsen, det nuværende ærede Medlem for Kjøbenhavn's Amts 1ste Valgkreds (Hall) og C. B. Nisholm fra Svendborg Amts 1ste Valgkreds vare, som det ses, enige i denne Udtalelse.

N. Andersen: I Anledning af denne Udtalelse, som fremkom fra den sidste ærede Tale; skal jeg tillade mig at udtale, at det er ganske rigtigt, naar han har udtalt, at jeg var tilstede ved Valget i Rudkjøbing, og at jeg ogsaa der havde Ordet; men jeg havde imidlertid ikke Ordet for at udtale mig til Fordel for nogen Kandidat, men kun for at rette en Forespørgsel til den ene af Kandidaterne, og dette mente jeg ifølge Valgloven at være berettiget til. Valglovens Ord ere jo netop de, at de Tilstedeværende kunne rette Spørgsmaal til Kandidaterne. Det Samme var Tilfældet ved det andet Valg, om hvilket han udtalte, at jeg ogsaa der var tilstede og ligeledes havde Ordet, det var kun for at rette en Forespørgsel til en af Kandidaterne, men ikke for paa nogen Maade at udtale mig til Fordel for den ene eller den anden Kandidat. Jeg skal isvrigt bemærke, at hvis det ærede Medlem vil slutte fra sin Argumentation til, hvad der maatte blive Følgen af, at jeg havde Ordet ved sidste Valg, maatte han vel komme til det Resultat, at Valget derfor var ugyldigt. Det vilde dog være et underligt Raasonnement, om det skulde kunne gøres gjældende, at, fordi et Medlem af dette Thing reiste hen til et Sted, hvor der var Valg og udtalte sig til Fordel for den ene eller anden Kandidat, skulde dette have nogen Indflydelse paa Valgets Gyldighed. Dette tror jeg er en Lante, som det ærede Medlem vel neppe selv vil fastholde, naar han faar tænkt derover.

Beth: Jeg forstaaer ikke det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Lauher) saaledes, at det Valg, her er Tale om, skulde erklæres for ugyldigt, selv om det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) mod Valglovens Forskrift havde faaet Ordet under Valghandlingen og udtalt sig til Fordel for den ene eller den anden af de stillede Kandidater; men jeg forstaaer det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds saaledes, at dersom noget Saadant var sket, forjente det at fremdrages og paatales, fordi det ganske vist ikke vilde være i Overensstemmelse med Valglovens Forskrifter. Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds bemærkede i det Foredrag, vi nu hørte af ham, at han ikke havde udtalt sig til Fordel for nogen af de stillede Kandidater, men

kun som Tilstedeværende havde rettet en Forespørgsel til en af dem. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds siger, at det forholder sig saaledes, har jeg selvfølgelig ingen Grund til at betvivle Rigtigheden af hans Udtalelser; men jeg tror alligevel, at det med Hensyn til tilkommende Valghandlinger ikke er til Skade, at det er bragt i Erindring, at Tilstedeværende, Mænd, som ere udenfor Valgkredsen, og som ikke høre til vedkommende Kandidats Stiller, kun kunne rette Spørgsmaal til Kandidaten, men ikke kunne udtale sig hverken til Fordel for eller til det Modsatte for nogen af Kandidaterne.

Tang: Det forekommer mig, at Hovedsagen her maa være, om Kandidaten har opfyldt de Betingelser, som Grundloven og Valgloven stiller, og det staar i Grundloven: Ingen kan paa Grund af sin Trosbetjendelse udelukkes fra Sæde her, altsaa hvad enten den Vedkommende tror paa de Kristnes eller paa Jødernes Gud eller paa Iet ingen Gud — thi det er ogsaa en Trosbetjendelse. Jeg skulde mene, at den Trosbetjendelse, naar En siger: Jeg tror ikke, er bedre, end naar han siger: Jeg tror, og tror ikke; thi det kan ikke hjælpe, at vi stikke det under Stolen: Jeg synes, det ogsaa hører med til, hvad jeg kalder den politiske Sædelighed, at man taler rent ud om Sagen. Det kan ikke nytte at dølgse, at der sker megen Misbrug med Eden, og at der er Mange, der aflægge denne Ed, og det er endog vitterligt for dem, der modtage Eden, at Vedkommende ikke tror paa den Gud, ved hvilken de sværge; men timelig Fordel byder dem ligefrem at gjøre det. Derfor gjøre de det og ikke af nogen anden Grund. Jeg tror tværtimod, skjøndt det kun er en Sidebemærkning, jeg vil gjøre, at Thinget maa komme ind paa Eden i det Hele, saaledes at vi maa faae afslaaet en hel Del af alle de Eder, vi nu have. Naar det ærede Medlem altsaa kan give et saadant edeligt Løfte, at han vil fremme det, der kræves af ham paa den Plads, hvorpaa han staar, er et saadant Løfte for mig en Ed. Jeg veed meget vel, at En forklarer Eden paa een Maade og en Anden paa en anden Maade, men har det det Allermindste at betyde her? Denne En siger f. Ex., at han ikke tager imod en Ed eller tror paa en Ed, undtagen den Paagjældende kan sværge ved en Gud; en Anden erklærer, at han tror ikke paa nogen Gud. Men saa kan man jo lade ham sværge ved Alt, hvad der er ham kjært og helligt i denne Verden, og det skulde jeg mene var bedre. Men Hovedsagen for mig er, at der staar i Loven, at Ingen kan udelukkes herfra paa Grund af sin Trosbetjendelse. Altsaa, om han bejender, at Verden er Gud, eller at noget helt Andet er Gud, er det ogsaa en Trosbetjendelse. Da Loven ganske bestemt siger, at Ingen kan udelukkes herfra paa Grund af sin Trosbetjendelse, finder